

VISTO
FÖRLAG

TORPELICKÖRNA

Erika Larsson Norlund

TÖRPFELICKÖRNA

Erika Larsson Norlund

LÄRARHANDLEDNING
2021-05-25

Förord:

När jag skrev Torpflickorna ville jag lyfta viktiga ämnen och visa skillnader mellan nu och då och väcka tankar. Skillnaden på levnadsstandarden idag mot förr är stor. Idag tycker många att de är fattiga bara för att de inte har den senaste mobilen. När du var fattig förr handlade det om helt andra saker och även den fattigdomen finns tragiskt nog även idag. Det gäller att inte blunda för det.

Att få kunskap och förståelse för känsliga ämnen förebygger och förhindrar mycket särskilt fördomar.

Men förutom att bara ta upp sådana ämnen ville jag ha en historia kring det och då fick det gärna vara lite övernaturliga inslag i den som skapade spänning.

Liksom min tidigare bok Kvarnpojken står rekommenderad ålder 9-12 år av den anledningen att man måste välja ålder och ofta kan äldre ändå läsa en bok för yngre men ofta inte tvärtom. Hade jag fått välja ålder vore ca 11-14 år den rekommenderade åldern. Men många vuxna och pensionärer har även funnit båda mina böcker. Därför kallar jag mina böcker för familjeböcker.

Boken är inspirerad av händelser i min mammas barndom men personerna i boken är fiktiva.

ÄMNEN: FATTIGDOM

Handlar om att inte få ihop till basbehoven som människor behöver såsom mat och boende och att inte ha en skälig levnadsstandard.

EKONOMISKA SVÅRIGHETER

Det kan först och främst drabba vem som helst och är inget att skämmas över. Man har helt enkelt inte pengar som täcker utgifterna. Orsakerna till det kan vara många t.ex. sjukdom, skilsmässa, arbetslöshet eller konkurs av eget företag med mera. Det viktiga är att söka hjälp så att man kan göra något åt det hos exempelvis en ekonomi- och skuldrådgivare i kommunen där man bor.

SPELMISSBRUK/ SPELBEROENDE

Om spelandet går ut över ens familj och vänner och påverkar livet negativt då har det uppstått ett spelmissbruk eller ett spelberoende. Man kanske vinner pengar och tror att man ska vinna ännu mer om man fortsätter men turen kanske har vänt och du förlorar allt och du försöker vinna tillbaka det du har förlorat. Du kanske lånar pengar för att kunna finansiera ditt spelande. Du blir fixerad av att spela. Ibland kan själva spelandet vara en flykt från något annat.

HOMOSEXUELL OCH BISEXUELL

Om en individ har känslor och känner attraktion för en person av samma kön kallas det att man är homosexuell. En person kan även ha känslor och känna attraktion till båda könen då kallas det bisexuell.

TRANSSEXUELL

Att vara transsexuell innebär att personen ifråga är född i fel kropp. En tjej känner sig som en kille och en kille känner sig mer som en tjej. Ofta önskar personen att få vara det könet som personen innerst inne känner att den är. Ofta blir det jobbigare för en transsexuell person när den kommer in i puberteten och verkligen får manligt eller kvinnligt utseende. Det går att göra en operation som gör att personen som vill bli man eller kvinna även får bli det på utsidan en sådan operation kallas könskorrigering.

HBTQ

Är samlingsnamnet för homosexuella, bisexuella, transpersoner och queer.

VÅLD I HEMMET OCH I NÄRA RELATIONER

Våld i kärleksrelationer och i hemmet behöver inte bara vara slag. Våld kan även vara hårda ord och hot som gör minst lika ont men sitter kvar längre. En kärleksrelation börjar inte med våld utan det kan komma smygande eller efter ett tag. Men det viktiga att komma ihåg är att det aldrig är okej med våld i en sund relation. Är man rädd i en relation är det ingen sund relation. Och ett nej är nej och sluta betyder sluta samt stopp är stopp.

UTSATTHET

Utsatthet kan innebära att en individ har en viss sårbarhet t.ex. att det är en person utan trygghet i form av bostad, socialt nätverk eller är fattig.

En nyfödd bebis är också till viss del i ett utsatt läge genom att den inte själv kan fixa mat och ta hand om sig själv, den är utsatt och behöver någon som tar hand om sig.

I boken är pojken i ett utsatt läge, han är fattig i ett främmande land utan ett tryggt socialt nätverk.

FRÅGOR:

1. Vilka tankar väckte boken hos dig? Något som berörde dig extra mycket?
2. Vad innebär fattigdom för dig?
3. Är man lyckligare om man har allt nytt och bor lyxigt?
4. Hur tror ni att det känns att sitta och tigga utanför affärer i ett främmande land?
5. Vilken skillnad är det idag mot förr då det handlar att komma ut som homosexuell?
6. Varför tror ni att Klaras pappa blev spelberoende?
7. Vad ska man göra om man misstänker att man är spelberoende?
8. Hur tror ni att en person mår som inser att den har ett spelberoende?
9. Varför tror ni att vissa har svårt att acceptera homosexuella och transsexuella personer?
10. Borde inte kärlek vara det viktigaste oavsett kön?

VIKTIGA SIDOR SOM MAN KAN FÅ INFORMATION IFRÅN:

www.bris.se
www.stodlinjen.se
www.rfsu.se
www.umo.se

www.1177.se
www.socialstyrelsen.se
www.roks.se
www.namndemansgarden.se

TIPS TILL LÄRAREN:

Frågorna kan besvaras anonymt och sedan samlas in. Läs sedan upp svaren högt på varje fråga för ytterligare fördjupning. Eventuellt görs en sammanställning av svaren t.ex. vad innebär fattigdom för dig eller är man lyckligare om man har allt nytt.

Min tanke är inte främst att det ska vara frågor som man svarar rätt eller fel på utan mer att få en djupare inblick i ämnena de berör.

Sedan kan eleverna få välja ett ämne av de ovan och fördjupa sig ytterligare. Länkarna som står ovan har bra information till det men det finns såklart information på annat håll också.

Alternativt kanske de hittar ett annat ämne i boken som de hellre vill lära sig mer om exempelvis vintage, gamla torp, ”loppisfynd”, spöken eller polio.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Reviderad 2018 (Skolverket)

SKOLANS VÄRDEGRUND OCH UPPDRAG

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för en annan kränkande behandling (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 6).

NORMEN OCH VÄRDEN MÅL

Skolans mål är att varje elev:

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstagande grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respektera andra människors egenvärde, samt att hjälpa andra människor,
- ta avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen (Läroplanen för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 10).

HEM- OCH KONSUMENTKUNSKAP SYFTE

Genom undervisningen ska eleverna få möjlighet att utveckla medvetenhet om vilka konsekvenser valen i hushållet får för hälsa, välbefinnande och gemensamma resurser. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om konsumtionens villkor, om sparande, krediter och lån (Läroplanen för grundskola, förskoleklass och fritidshem 2011, reviderad 2018, s. 41).

Centralt innehåll

Konsumtion och ekonomi

- Ungas ekonomi, sparande och konsumtion,

Miljö och livsstil

- Val och användning av varor och tjänster som används i hemmet och hur de påverkar miljö och hälsa.
- Återvinning i hemmet och i närområdet och hur den fungerar (Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 42).

SAMHÄLLSKUNSKAP SYFTE

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen (Läroplanen för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 224).

*Centralt innehåll**I årskurs 4–6*

Individer och gemenskaper

- Familjen och olika samlevnadsformer. Sexualitet, könsroller och jämställdhet.
- Sociala skyddsnet för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 226).

Information och kommunikation

- Hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter (Läroplanen för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 227).

Rättigheter och rättsskipning

- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Samhällsresurser och fördelning

- Privatekonomi och relationen mellan arbete, inkomst och konsumtion.
- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och olika delar av världen. Några orsaker till, konsekvenser av, välstånd och fattigdom (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 227).

Svenska

I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förförståelse för omvärlden (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 257).

Centralt innehåll

I årskurs 4-6

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå och tolka text från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.

Tala, lyssna och samtala

- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.

Berättande texter och sakprosatexter

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, och från Sverige, Norden och övriga världen. Texter i form av skönlitteratur, lyrik och dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Språkbruk

- Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2018, s. 258-259).

